

PREUS

Un trimestre . . . 1'50
 A For. Any. . . 7'00
 Al Extranjer Id. . . 10'00

Número solt: 10 cts.

Redacció i administració

Quatre Cantons, 3

ARTA (Mallorca)

SETMANARI CATOLIC MALLORQUI

LEMAN

Solemnes fiestas

que con motivo de bendecir las obras de restauración en la iglesia de los Rdos. PP. Franciscanos se celebrarán los días 22, 23 24 y 25 del actual.

PROGRAMA

DIA 22.

Por la mañana a las 7 misa de comunión general para los Terciarios y demás devotos. A las 10, terminada Tercia, se procederá a la bendición de las obras restauradas (campanario, tejado, fachada e interior de la iglesia). Efectuará la bendición el RDMO. P. GENERAL DE LA ORDEN FR. ARNALDO RIGO. Se expondrá el Santísimo empezando cuarenta-horas dedicadas a la Sda. Familia. Luego seguirá la misa solemne cantada que celebrará de PONTIFICIAL EL RDMO. P. GENERAL. En el ofertorio predicará el Rdo Sr. D. Cosme Bauzá, Pbro. de Felanitx. Un nutridísimo coro de voces cantará la magestuosa *Misa Eucarística* de Perossi. Asistirá a estos actos el Magnífico Ayuntamiento.

Por la noche, a las 7 y media, tendrá lugar la función de reserva de las cuarenta-horas con sermón por el Rdo. P. Pedro J. Cerdá. En esta función se extrenará hermosa iluminación eléctrica en el interior de la iglesia y fachada.

ACTO LITERARIO-MUSICAL.

A las 10 de la noche en el claustro del Convento profusamente iluminado con bombillas eléctricas tendrá lugar un *acto literario-musical*. En él tomarán parte reputados oradores y literatos y la orquesta del Convento tocará escogidas piezas musicales.

DIA 23 Y 24.

A las 9 y media exposición del Santísimo, Tercia y Misa cantada. En la función de la noche predicarán respectivamente los RR. PP. Fr. Miguel Quelglas y Fr. Mateo Amorós.

SOLEMNE VIGILIA DE LAS ESPIGAS

En la noche del 24 al 25 la Sección Adoradora Nocturna de este pueblo celebrará en la misma iglesia la Vigilia de las Espigas. A las 10 y media habrá junta de turno y luego exposición del Santísimo. Presentación de la Guardia con sermón por el Rdo. P. Jaime Rosselló. Seguirán los actos propios de la vigilia y a las 4 de la madrugada se cantará Misa solemne en la que habrá comunión general. Terminada la misa se hará la procesión con el Santísimo, que recorrerá las calles de Peña-rotja, Palma, Botovant y Calvario. Se dará la bendición a los campos desde el portal mayor.

DIA 25.

A las 9 y media Tercia y Misa solemne que celebrará el Muy Rdo. P. Provincial. En el ofertorio predicará el Rdo. P. Fr. Jaime Rosselló. Se cantará la Misa Seráfica del P. Amorós. Por la noche la función empezará a las 8. Predicará el sermón el Rdo. P. Antonio Mojer. Luego se hará la reserva con toda solemnidad, que efectuará el RDMO. P. GENERAL. Al terminar la reserva, la banda de música que dirige D. Andrés Ferrer tocará escogidas piezas en la plaza del Convento y se quemará un hermoso castillo de fuegos artificiales.

Artá 14 de Julio de 1923.

NOTA. Día 15 de este mes por la mañana saldrán comisiones de franciscanos con el fin de invitar al pueblo y recoger limosnas para ayudar a sufragar los cuantiosos gastos ocasionados por estas importantes obras de restauración.

Per la bona escola.

Encara hi ha colcú que diu que això de preocupar-se que l'ensenyament a les escoles se faci en llengua materna, és una cosa d'esperit localista, que als pobles civilitzats no els preocupa.

Noltros, però, recordam aquella célebre vaga escolar dels nins txecs (fills de Bohèmia, que forma amb un altra regió, la Txeco-Eslovàquia), celebrada per l'octubre de 1919, en la qual els petits txecs, sostenguts per llurs pares, exigeixen que los ensenyin en escoles de llengua txeca.

Recordam que'l Municipi de Praga (capital de Bohèmia) sosté per 800 alumnes alemanys, quatre escoles primàries elementals, dues escoles primàries superiors i dues escoles annexes a les normals.

Recordam que en tota la regió flamenca (Bèlgica), l'ensenyament se dona en la llengua materna del poble, que's el flamenc (no el francès). Durant un temps s'havia donat domés en francès, perquè l'alta burgesia que dominava era completament afrancesada.

Recordam les paraules del gloriós Rei de Bèlgica, que diu: «Els flamencs tenen el dret de rebre les classes de la primera i de la segona ensenyansa general, especial, industrial, professional, en llengua materna, en flamenc».

Recordam que la mateixa Italia patrocina la «Società Filològica friulana», per fomentar la publicació de llibres d'escola i d'investigacions científiques per als friolans (en el Tirol); i això que la llengua friulana es parla només que per uns 400.000 habitants.

Recordem que a Suïça el Concell Federal subvenciona la «Lia romanscha» que publica llibres d'escola, de literatura, etc. en llengua retoromana, que és la llengua oficial del cantó de Graubunden; i això que aquesta llengua és parlada només que per uns 40.000 habitants.

Recordem, encara, l'acord no-

víssim de la Societat de les Nacions proclamant que han d'esser respectats els drets de les minories nacionals en l'us de la llengua a l'escola, als tribunals de justícia, etc.

No s'hi val, doncs, a dir que això de l'ensenyament en llengua materna (en mallorquí, a Mallorca; en castellà, a Castella; en galaix, a Galícia; etc.) és una cosa d'esperit localista.

Es un problema fonamental, és un deure elemental d'ensenyar els nins en la llengua pròpia; si no se fa així, l'ensenyament no aprofita, o aprofita poc. Per això és coneguda aquella frase de l'Unamuno: *Los alumnos no saben castellano, los maestros no saben vascuence: pueden cerrarse las escuelas*; és clar; perquè a penes serveixen.

Per això en les poblacions escolars aont s'usa un llenguatge que no és la parla materna, s'ha comprovat que els nins retarden l'adquisició de coneixements, cosa més que natural.

Per aquesta mateixa raó, l'episcopat català dictava, l'estiu de 1921, aquella pastoral col·lectiva diguent que s'ha d'ensenyar la doctrina en català. I també el P. Ruiz Amado afirma: *Es un pecado pedagógico (nuestra calificación no quiere salir de este terreno) hacer que, en el trato con Dios, usen los niños o adolescentes un idioma diferente del que por algo se llama materno.*

Per això noltros proclamam la necessitat de l'us de la llengua mare en les escoles.

EL PRIMER FILL

(A UNA MARE JOVE)

Jo era un infant, jo no sabia lo qu'és gloriar de ferm i fort
Ai amic meu, quina alegria i quin desfici, i quina sort!

I com me plau tot lo que mir!
tot és bonic, tot bo, tot cert!
El cor me vessa, i quant respir de bat a bat, el tenc obert!

•Com brilla'l sol! Qu'es bell el viure el tenir fills, i l'estimar!
i quines ganes tenc de riure!
i quines ganes de plorar!...

Així parlava així escalia el teu espòs aquest matí dant un poquet de s'alegria, al qui trobava pel camí.

Ben cert que'l fill amb tu quedava però del cor en lo pregón ell també'l duia i l'ofrenava com un gran dó qu'omplís el mon.

LLUIS VIA.

BASES

para la designación de un Profesor de Música subvencionado por el Ayuntamiento de Artá.

1.ª Con el fin de fomentar la educación musical de esta villa, el Ayuntamiento designará, mediante concurso, un profesor de música, que recibirá una subvención de quinientas pesetas.

2.ª Los aspirantes a esta subvención deberán residir en esta localidad, y solicitarla, por escrito, al Ayuntamiento, dentro del plazo de 30 días, a contar desde el siguiente a la publicación de estas bases por medio de pregón.

3.ª El Ayuntamiento preferirá, para la designación, a los que tengan certificado acreditado de tener aprobados dos cursos de música en un establecimiento del Estado, con preferencia de nota, y posean, además, estudios de piano, suficientes, a juicio de persona competente, para acompañar lecciones de solfeo.

4.ª Caso de que varios solicitantes reúnan iguales condiciones de los expresados en la base anterior, o no reúnan ninguna de ellas, deberán sufrir un examen público ante un Tribunal competente, quien presentará una tercia al Ayuntamiento.

5.ª Tanto el Ayuntamiento como el profesor designado, podrán rescindir las obligaciones contraídas por estas bases, cada año o ejercicio económico.

6.ª El profesor designado tendrá las obligaciones siguientes: 1.ª Dar tres lecciones semanales de solfeo, gratuitamente a los alumnos que se matriculen en la escuela municipal de música, exceptuando los días de asueto, que el Estado tiene señalados para los establecimientos de enseñanza. 2.ª Dirigir personalmente los ensayos de la Banda de música subvencionada por el Ayuntamiento, y asistir con ella a las procesiones de la Semana Santa y a todos los actos de las fiestas de S. Salvador, que el Ayuntamiento le indique, como también a todos los demás, que éste acuerde, mientras sea en día festivo y no excedan de seis en cada año o ejercicio sobre los ya mencionados. 3.ª La Banda constará, por lo menos, de veinte músicos, que deberán asistir a todos los actos con decencia y compostura.

De Capdepera

—Diumenge passat se celebrà en aqueste parroquia la festa dedicada al Sagrat Cor de Jesús, tots i cada uns dels actes resultaren molt solemnes. El matí he hi va haver una comunió bastant numerosa i els demés actes resultaren esplèndits; al Ofici el Chor Davidic alternant amb el Chor de Filles de Maria cantaren la Missa de Angels armonisada per D. B. Cerdó. Els sermons tant a l'ofici com el vespre estava encarregat el Pvre. de Manacor D. Pere Domenge.

—La gent ja comensa a batre; son poques les eres que están en vaga. La gent está contenta perquè troben que ret moltíssim. El temps fins

avui dimecres, havia estat bastant bo però ara s'ha despertat el xaloc i avui dematí ha fet una brusca; Deu fassa que se componga aviat per poder arribar a plec la collita.

—La festivitat que se prepara per S. Jaume que'ls congregants dediquen a S. Lluís el seu patró per lo molt entusiasmat que van els congregants promet ésser molt lluitada; ja s'están repartint els treballs amb el fi de que cada qual pugui contribuir amb se seu granet d'orona. La setmana vinent publicarem el programa.

—Els marines de Cala Ratjada mos fan menjar peix tan si volem com si no volem. Cada dia tant el dematí com l'orabaixa mos pugen carretades de gel-leres i molts de dies las venen a décima cada una; la gent ja comensa a estar empetetada.

—A Capdepera s'es alsat un retratista nou: el congregant D. Miquel Flaquer resentvengut de Palma retrata de lo millor i a preus econòmics; tot li sia enhorabona.

—La familia de D. Juan Suréda (a) de sa Tafona se troba entre noltros per passar la temporada estival.

REGISTRE.—Morts: Antonia Terrassa i Llinás de 44 anys, (a) de na Mayans. Francisca Terrassa Melis de 78 anys (a) Mareveta. Isabel Círrer Fiol de 91 anys (a) de na Veyeta. No hi ha neixaments.

Corresponsal

DE SON SERVERA

Tengué lloc diumenge, dia 8 de juliol, a la Parroquia, la festa que anyalment dedicam an el Sagrat Cor de Jesús. A l'Ofici cantaren la Missa d'Angels, i el sermó el feu D. Gabriel Thomas P. dels SS. CC.

A la processó de les cinc visites la concurrència escassetjà molt. Qualqu atribueix sa falta d'assistencia, a que an el cerrer de J. Massanet Ochando s'hi estava fent un gran ball i truyosa festa, precisament a l'hora en qu'es feia la processó. Aixó son coincidencies quina repetició s'hauria d'evitar, perquè actes relligiosos com el de diumenge decapvespre han d'esser concorreguts i predicadors de tanta anomenada com el que mos parlava no deven veurer-se burlats amb la presència casi exclusiva dels Dominicans, cinc o sis atlots i un quern d'homos veis; mes, cal dir que de no imped'r-ho les circumstancies, aquesta festa havia de celebrar-se dins el Jany perquè ara ja hi ha moltes families que van a passar el dia a sa vorera del mar.

—En els exámens haguts fa poc, a Toledo ha tret molt bones notes el serverí Toni Servera Barceló. Per consegüent vesteix actualment l'uniforme de cadete.

Enhora bona, i que l'èxit l'acompanyi durant el curs de la carrera militar.

Corresponsal

COLONIA DE ST. PERE

Demà diumenge en aquest llogueret se ferà la festa dedicada a Sant Vicens de Paul, organissada per primera volta aquí per les monjes de la Caridad.

A les 6 i mitja del matí hi haurà Comunió general amb missa i plática.

A les 9 Ofici amb sermó a càrrec del Rt. D. Josep Sancho de la Jordana cantant la missa d'Angels les jovenetes de la Colònia.

El decapvespre conclusió de la novena a St Vicens, amb sermó que ferà el Sr. Rector d'Artá després se rifarán algunes sorts entre els nins i nines qu'assisteixen a la escola.

Sembla que hi ha entusiasme entre els artanencs i que seran molts els qui se trasladaran demà an aquell llogueret per pendre part en la festa.

Les festes del convent

En altra part d'aquest n.º reproduim el programa de les festes que se celebrarán an el convent dels PP. Franciscans desde el 22 al 25 d'aquest mes amb motiu de la bendició de les obres.

Avui mateix s'han aspergits pel poble amb profusió i demà dematí se ferà la capta general per tota la vila. per acabar de pagar l'obrar Es de creure que trobarán entusiasme per contribuir a ella i perquè les próximas festes puguin ésser acadades. Segons noticies en elles hi prendá part també el Rt. P. Juan Garcia passat Superior del convent de la nostra vila i que tantes simpaties compta en la localitat. Es arribat un d'aquets dies a Mallorca desde Roma aont resideix i comta amb molts d'admiradors per la seva ben aducada veu de tenor. Si Deu ho vol tendrem el gust de sentir-lo en aquestes festes.

Amb el pare garcia venen també alguns PP. Franciscans dels Estats Units un dels quals és Rector d'un dels Seminaries d'aquella nació.

Sieu ben vinguts i que les sia agradosa l'estancia aquí,

Festes de Sant Salvador

La comisió de festes amplia da amb element jove treballa

perque les festes de Sant Salvador d'enguany resultin molt espléndides. La venguda de «l'Arpa d'Iuca» és un fet, com també la «qualcada artística» per la qual sabem que distintes societats preparen carrosses.

Serà també un fet, segons se din, les Carreres de Cavalls a s'Hipòdrom de «Sés Fontanelles» amb bons premis i se paria també de contractar una banda famosa, además de la local.

Amb tot això i els demés notes que de temps enrera se venen fent, podran resultar unes festes brillantíssimes

DE CA NOSTRA

Meteorologia

S'ha posat de molta calor. De cada dia augmenta. Ha feta una xalocada que ha durat tres o quatre dies i l'atmosfera era molt pesada. El termòmetre ha arribat a 28'50, a s'ombra. Dimecres dematí va fer una brusca prima, que sols no llevà la pols dels camins.

Estat sanitari.

Segueix essent satisfactori. Hi ha just els malalts crònics, i colca còlic, que duri si convé.

Morta.

Dèspues de llarga malaltia i de rebre cristianament els SS. [Sagraments dia 12 d'aquest mes a les 5 del matí morí D.ª Isabel Quetglas Ladaría (a) Carrilla, a l'edat de cinquanta anys. Acompanyam amb el sentiment a sa família i molt especialment a son espòs D. Lluís Cantó. Que Deu la tenga a la gloria.

«Atenco Artanense.»

Del President d'aquesta novella entitat dedicada al foment de la cultura hem rebut un B. L. M. participant-mos la seua constitució i oferint-nos son local en el carrer de Plassa n.º 20. Agraim l'atenció i desitjam an aquesta societat molts d'èxits en la seua labor que pot ésser de molt de profit si se treualla de ferm per la cultura ben entesa, ja que la nostra vila n'està tant mancada.

Milloria.

Segons notícies, està bastant millorat en sa malaltia D. Sebastià Feliu, Director de la Companyia de Ferrocarrils. Desitjam que prest quedi totalment restablert.

Malalta.

També se troba en estat delicat de salut, D.ª Rosa Esteva Blanes esposa de D. Juan Pascual. Que Deu li retorn prest la salut perduda, si convé.

ANUNCI Caixa Rural d'Artá ANUNCI

Els conseyes d'Administració i Inspecció d'aquesta entitat, per autorisació de la Junta General, han acordat en sessió ordinària d'avui, la adquisició d'una Casa adequada a ses necessitats i an aquest fi obrin un Concurs baix les condicions que segueixen:

1.ª El concurs serà baix de sobre tancat en el qual se indicarà el carrer i el número de la casa que s'oferesca, indicant además son preu.

2.ª Aquest concurs quedarà tancat el dia 5 d'agost qui vé i en aquella fetxa els Consells, reunits en sessió, examinarán les ofertes i si n'hi hagués colcuna que sia de sa aprovació, se posarán immediatament en relació amb son propietari per mirar d'avenir-se.

Artá 1 de juliol de 1923.

P. A. dels Consells.

El Segretari—Rafel Blanes Sancho Vt. be.—El President—Antoni Blanes Mestre.

Ressenya

El nostre col·lega «La Almudaina» ressenya en el n.º del divendres el viatge dels alumnes de l'escola nacional del Coll d'En Rabassa, fent grans elogis de la nostra vila i de les excursions que feren a Calarratjada i a les Coves.

Aclaració.

El mateix confrare i en el mateix n.º du una aclaració sobre el fet socceït amb motiu del casament d'una filla d'Artá, la Sta. D.ª Antonia Llinás de «Sa Resció» en la Seu de Palma, sobre lo qual xerrava tot el poble, sense sebrer-se res cert i fent-se comentaris per tots els gusts. El fet és, que abans del casament, quant dins la Sacristia hagueren firmat els documents de costum, al novell li pegà un atac de perturbació mental, haguert d'anar-sen a ca un cosí seu aont la família el feu regoneixer per alguns metges, perque seguia tant pertorbat que estant dins un quarto i sentint la novia i demés que conversaven en altre habitació veinada, comensà a pegar tocs a la porta estellant-la, produintse al mateix temps una ferida que li raijà moltíssim. Li donaren una injecció i quedà calmat el malalt i segons notícies segueix molt millor. Desitjam que prest quedi restablert de tot.

SECCIO AMENA

ENDEVINAYA

Carro ample camí estret
quant no va tort va dret
i cada instant canta.

ANTONI MASSOT

Semblances

1.ª— Amb que s'assemblen
un caragol i un ennigulat?

2.ª— I un ennigulat a una barca?

3.ª— I una barca amb sa trona de la Seu?

4.ª— I sa trona de la Seu amb un primer pis?

5.ª— ¿En qué s'assembla es peix amb una rosa?

FUGA DE CONSONANTS

i . iu . ue . o . e . a . á
a . 'a . e . é . u . a . ue . ía
e . e . e . e . ue . 'e . e . a
ua . . o . e . a . o' . a . ia

QUADRAT DE PARAULES

■	■	■	■
■	■	■	■
■	■	■	■
■	■	■	■

Posau lletres damunt aquets punts de manera que sa primera reixa de dalt a baix i d'esquerra a dreta diga un llinatge mallorquí, sa segona un verb, sa tercera un nom propi i sa quarta un palo de ses cartes.

Les solucions an el n.º qui vé.

SOLUCIONS a les del n.º passat.

A LES SEMBLANCES

1.ª— En que té cavallets.

2.ª— En que té moc.

3.ª— En que forada sa pell quant pica

4.ª— De pensaments.

A LES CABILACIONS

A la 1.ª—Primer passa s'auveya llavó sa col i s'entorna s'auveya, deixa aquesta i s'en du sa col i el lavo torna a passar s'auveya.

2.ª— Ki corr se esposa a caure

3.ª— Contenen 79 anes

4.ª— Entre penyes

AL GEROGLIFIC

Dos Jemelos parecidos

Fuga

Adiós ¡així passau?
¿tant m'hau desconegeta?
Jo vos don la benvenguda
ja que vos no la me dau.

ENDEVINAIRES

Ha'endevinades la 2.ª i 5.ª semblansa l'endevinaire Antoni Massot

La 2.ª semblansa sa fuga i se tercera cabilació En Blom.

La 2.ª 3.ª 4.ª cabilació i el geroglífic l'han endevinats: S. Gili, Antoni Masot i Antoni N.

A la llarga cabilació no l'ha endevinada ningú i esperam la setmana qui vé a posar la solució. Meam qui l'endevinará.

MERCAT D'INCA

Bessó a 91'00 quintá.

Blat a 20'00 sa cortera.

Xeixa a 20'00 . . .

Ordi mallorquí a 12'50 . . .

• foraster a 11'50 . . .

Civada mallorquina 10'00 pts. id.

• forastera a 9'50 . . .

Faves cuitores a 25'00 . . .

• ordinaries a 24'00 . . .

• pel bestiar a 24'00 . . .

TIPOGRAFIA CATOLICA DE A. FERRER GINART

En aquesta impremta poden encarregar qualsevol treball d'impressió.

TARJETES DE VISITA I D'ANUNCI, RECORDATORIS, CARTES I SOBRES
FACTURES I TOTA CASTA DE TREBALLS TIPOGRÀFICS.

Especialitat en impresos per correus, mestres i carabiners segons els models oficials.

VENTES AL DETALL I AL EN GROS DEMANAU QUALSEVOL CLASSE
DE PAPERS, LLIBRES, I ARTICLES
ESCOLARS I D'ESCRITORI.

Quatre Cantons 3 - ARTA

SERVICIO DE CARRUAJES DE BARTOLOMÉ FLAQUER

(A) MANGOL

A todas las llegadas del Ferrocarril hay coche que parte directo para Cadepera y Calarratjada y de estos puntos sale otro para todas las salidas de tren.

Hay también coches disponibles para las Cuevas y viajes extraordinarios.

AGENCIA DE TRANSPORTES

Se sirven encargos para Palma y Estaciones intermedias.

PLAZETA DE MARCHAND.

Pasajes

Habana, Buenos Aires, Francia, y cualquier punto de América.

GRATUITAMENTE arreglo la documentación para poderse embarcar avisando con ocho horas de anticipación, por contar con personal activo e inteligente en el ramo. Para informes: Bartolomé Roca, Hostales, n.º 87

Los que deseen embarcarse de San Lorenzo, Son Servera, Capdepera o Artá pueden informarse en

ARTA
a GUILLERMO BUJOSA
CAN GANANCI

Eensaimades i panets

En lloc se troben millós que a la

PANADERIA Victoria

ES FORN NOU

Miquel Roca Castell

A sa botiga hei trobareu sempre pans panets, galletes, bescuits, rollets, i tota casta de pasticeria.

TAMBE SE SERVEIX A DOMICILI

Neteda, prontitut i economia

DESPAIG

Carrer de Palma 3 bis. ARTA

GRANDES ALMACENES San José

Vda. Ignacio Figuerola

HOY, COMO NADIE

detalla en precios, esta casa, todas las

GRANDES NOVEDADES

Unicos almacenes que tienen en grandes existencias

TODO LO QUE SE REQUIERE PARA
VESTIR Y CALZAR

y que venden más barato que nadie

Teléfono 217 Precio fijo

ESTA CASA NO TIENE SUCURSALES

ALMACENES MATONS DE

RAFAEL FELIU BLANES

CALLE DE JAIME II n.º 39 al 49

Palma de Mallorca

SASTRERIA PARA SEÑORA Y CABALLERO,
ARTICULOS Y NOVEDADES PARA VESTIR,
DE TODAS CLASES

La Fonda Randa, de Esteva

Carré de Palma, 48 - ARTA

S'ES OBERTA FA POC. TOT ES NOU
I LLAMPANT. SERVICI ESMERADISSIM

prontitut

SEGUREDAT I ECONOMIA

¿Voleu estar ben servits?

EN JAUME PICO

(A) ROTCHET

tea una Agencia entre Artá i Palma i hei va cada dia.

Serveix amb prontitut i seguredat tota classe d'encàrregs.

Direcció a Palma: Harina 38 An os costat des Centro Farmacèutic.
Artá Figuerol 43.

DISPONIBLE

Si Voleu menjar bo i llegítim

Oli d'oliva

dirigit-vos a

D. JUSEP PIÑA

Quatre Cantons, 8-ARTA

Te olis de primera i segona classe a preus acomodats.

Serveix barrals de 16 litres a domicili.

VENTES EN GROS I AL DETALL

DISPONIBLE